

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) ระหว่างเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ที่มีการปรับปรุงระเบียบวิธีให้มีความ ยืดหยุ่นและมีความเหมาะสมมากขึ้น โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 5 ขั้นตอน โดยขั้นตอนที่ 1-4 เป็นวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และขั้นตอนที่ 5 เป็นวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนการศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้น

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดำรงต่าง ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ เอกสารประกอบการประชุมเสวนาวิชาการ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการศึกษาความเล็งด้าน นโยบายและด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์ (Interview)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 นำแบบสัมภาษณ์ (Interview) ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน ได้แก่

1. ผู้บริหารนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผู้บริหารกลุ่มงานวางแผน และนโยบาย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 4 คน ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้
1) เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน และ 2) เป็นผู้ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงาน ด้านนโยบายการส่งเสริมการศึกษาเอกชน หรือผู้บริหารระดับสูงที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับนโยบาย การจัดการศึกษาของประเทศ

2. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำนวน 4 คน ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน 2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนเอกชนไม่น้อยกว่า 10 ปี และ 3) เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารการศึกษา

โดยนำข้อมูลที่ได้จากศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนำมาจัดทำกรอบการสัมภาษณ์ และนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยการจัดส่งหัวข้อการสัมภาษณ์ไปยังผู้เชี่ยวชาญก่อนที่จะเดินทางไปสัมภาษณ์ และเป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดและไม่ชี้นำ (Non-directive Open-ended) ทั้งอนาคตภาพด้านที่ดี (Optimistic-realistic) อนาคตภาพด้านที่ไม่ดี (Pessimistic-realistic) และอนาคตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจริงหรือที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ เกี่ยวกับความเสี่ยงการบริหารงานด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์โรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ ซึ่งเป็นเทคนิคการสร้างเครื่องมือโดยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ใช้กรอบความคิดจากบริบท (Context) ของด้านนโยบายเป็นแนวความคิดของแวนมิเตอร์และแวนฮอร์น (Van Meter & Van Horn, 1975) ประกอบด้วย เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (Policy Formulation) ทรัพยากร (Resource) การติดต่อสื่อสาร (Communication) ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (Character) ด้านสภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมือง (Environment) ความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติ (Participation) ส่วนด้านกลยุทธ์เป็นแนวความคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (SWOT Analysis) การกำหนดทิศทางของสถานศึกษา (Goal) การกำหนดกลยุทธ์สถานศึกษา (Strategy) การปฏิบัติตามกลยุทธ์สถานศึกษา (Practice) การควบคุมการประเมิน กลยุทธ์สถานศึกษา (Control) นำมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ทั้งในแง่ความคิดที่เหมือนและแตกต่าง ด้วยการจัดระเบียบข้อมูลที่อยู่ในประเภทเดียวกันเข้าด้วยกัน โดยพยายามรักษาเนื้อหาจากการสัมภาษณ์ไว้ให้มากที่สุด

ขั้นตอนที่ 4 สร้างแบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่ได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา สร้างเป็นข้อคำถามแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ เรียงจากมากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ

ข้อคำถามจากการสัมภาษณ์จำนวน 55 ข้อ จำแนกได้ดังนี้

1. การบริหารความเสี่ยงด้านนโยบายของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 30 ข้อ
2. การบริหารความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 25 ข้อ

ขั้นตอนการสร้างรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 5 สัมภาษณ์ความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนเอกชน จำนวน 3 กลุ่ม
เกี่ยวกับความเสี่ยงด้านนโยบายกับด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น ดังนี้

1. ประชากร เป็นผู้อำนวยการ/ ผู้รับใบอนุญาต รองผู้อำนวยการ และเป็นผู้ปฏิบัติงาน
ฝ่ายนโยบายและแผนของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
ในแต่ละภาคของประเทศไทย จำนวน 5 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ จำนวน 321 โรงเรียน ภาคกลาง
จำนวน 795 โรงเรียน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 343 โรงเรียน ภาคตะวันออก
จำนวน 170 โรงเรียน และภาคใต้ จำนวน 307 โรงเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,936 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้รับใบอนุญาต/ ผู้อำนวยการ, รองผู้อำนวยการ และผู้ปฏิบัติงาน
ฝ่ายนโยบายและแผนของโรงเรียนเอกชน ได้แก่ โรงเรียนเอกชนในแต่ละภาคของประเทศไทย
จำนวน 5 ภาค จำนวน 333 โรงเรียน รวมจำนวน 1,048 คน วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีกำหนด
ตามตารางที่ ยามาเน่ (Yamane, 1970) ในระดับความเชื่อมั่น 95% และการสุ่มแบบแบ่งชั้น
(Stratified Sampling) เป็นระดับภูมิภาคและจังหวัด และใช้สัดส่วนในการสุ่มสถานศึกษาให้
เป็นไปตามขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (รายละเอียดตามภาคผนวก)

ขั้นตอนที่ 6 ทำ Delphi รอบ 2 และรอบ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะได้รับข้อมูล
ป้อนกลับเชิงสถิติ (Statistical Feedbacks) เป็นของกลุ่มโดยรวม หาค่ามัธยฐาน (Median) และ
ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของกลุ่ม ผนวกด้วยคำตอบเดิมของตนเอง
แล้วขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านพิจารณาให้คำตอบใหม่ หรือยืนยันคำตอบเดิมที่ได้ให้ไว้
ในรอบแรก

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้ง 19 ชุด มาวิเคราะห์ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน (Median) และ
ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) โดยค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้ของ
องค์ประกอบใดที่มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 แสดงว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
สอดคล้องกัน (Consensus) ส่วนค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้ขององค์ประกอบใด
ที่มีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนั้น ไม่สอดคล้องกัน

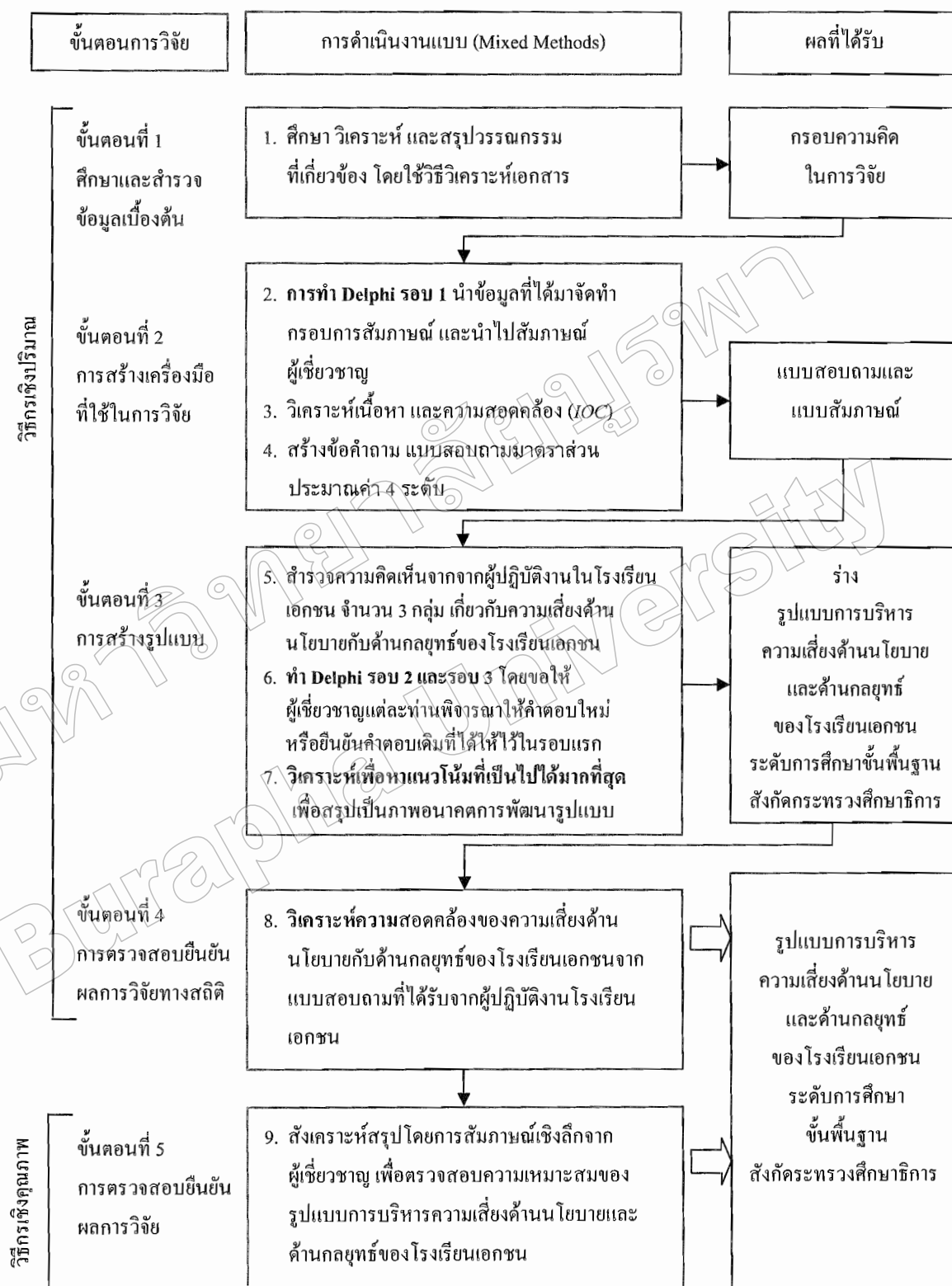
ขั้นตอนที่ 7 วิเคราะห์เพื่อหาแนวโน้มที่เป็นไปได้มากที่สุด และมีความสอดคล้องทางความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Consensus) โดยนำข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ความเสี่ยงตามแนวความคิดของการจัดการความเสี่ยง Risk Management ของ วิลสัน (Wilson, 1999) ประกอบด้วย การค้นหาความเสี่ยง (Risk Identification) การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) วิธีการจัดการความเสี่ยง (Risk Treatment) การประเมินผล (Risk Evaluation) เพื่อสรุปเป็นภาพอนาคตของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

ขั้นตอนการตรวจสอบยืนยันผลการวิจัยทางสถิติ

ขั้นตอนที่ 8 วิเคราะห์ความสอดคล้องของความเสี่ยงด้านนโยบายกับด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชนจากแบบสอบถามที่ได้รับจากผู้ปฏิบัติงานโรงเรียนเอกชน จำนวน 1,048 คน เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยดำเนินการเพิ่มเติม เพื่อตรวจสอบข้อมูลให้มีความเชื่อมั่นในเชิงปริมาณ โดยนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณด้วยวิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Correlation) ตามแนวทางของ ฮินเคิล (Hinkle, 1998, p. 118) เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องและปฏิสัมพันธ์ของความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

ขั้นตอนการตรวจสอบยืนยันผลการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยดำเนินการเพิ่มเติม เพื่อตรวจสอบข้อมูลให้มีความเชื่อมั่นเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญ คือ

ขั้นตอนที่ 9 สังเคราะห์สรุปโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน เพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยสามารถสรุปได้ ดังภาพที่ 17

ภาพที่ 17 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือได้มาของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ แบบ Delphi และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสร้างเป็นเครื่องมือ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ โดยได้กำหนดกรอบในการสัมภาษณ์ ดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย

1.1.1 ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1.2 ระดับการศึกษาสูงสุด

1.1.3 ประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษา

1.2 รูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย

1.2.1 ความเสี่ยงด้านนโยบายของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (Policy Formulation) ทรัพยากร (Resource) การติดต่อสื่อสาร (Communication) ลักษณะของหน่วยงาน ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (Character) ด้านสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง (Environment) ความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติ (Participation)

1.2.2 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (SWOT Analysis) การกำหนดทิศทางของสถานศึกษา (Goal) การกำหนดกลยุทธ์สถานศึกษา (Strategy) การปฏิบัติตามกลยุทธ์สถานศึกษา (Practice) การควบคุม การประเมิน กลยุทธ์สถานศึกษา (Control)

2. แบบสอบถามรอบที่ 2 และ 3 ประกอบด้วย

2.1 ความเสี่ยงด้านนโยบายของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ รวมจำนวน 30 ข้อ ได้แก่

2.1.1 เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย	จำนวน 5 ข้อ
2.1.2 ทรัพยากร	จำนวน 5 ข้อ
2.1.3 การติดต่อสื่อสาร	จำนวน 5 ข้อ
2.1.4 ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	จำนวน 5 ข้อ
2.1.5 สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมือง	จำนวน 5 ข้อ
2.1.6 ความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติ	จำนวน 5 ข้อ

2.2 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ รวมจำนวน 25 ข้อ ได้แก่

- 2.2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ
- 2.2.2 การกำหนดทิศทางของสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ
- 2.2.3 การกำหนดกลยุทธ์สถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ
- 2.2.4 การปฏิบัติตามกลยุทธ์สถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ
- 2.2.5 การควบคุม การประเมิน กลยุทธ์สถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ

3. แบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานนโยบายและแผน
ของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับการบริหาร
ความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน โดยได้กำหนดกรอบในการสำรวจ
ดังนี้

3.1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย

- 3.1.1 เพศ
- 3.1.2 อายุ
- 3.1.3 ระดับการศึกษาสูงสุด
- 3.1.4 ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 3.1.5 ประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษา
- 3.1.6 ขนาดโรงเรียน
- 3.1.7 การรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- 3.1.8 ผลการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาจาก สมศ. รอบ 2
- 3.1.9 การยอมรับคุณภาพการศึกษาจากชุมชน

3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์
ของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย

3.2.1 ความเสี่ยงด้านนโยบายของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ รวมจำนวน 30 ข้อ ได้แก่

- 3.2.1.1 เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย จำนวน 5 ข้อ
- 3.2.1.2 ทรัพยากร จำนวน 5 ข้อ
- 3.2.1.3 การติดต่อสื่อสาร จำนวน 5 ข้อ
- 3.2.1.4 ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ จำนวน 5 ข้อ
- 3.2.1.5 สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมือง จำนวน 5 ข้อ
- 3.2.1.6 ความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติ จำนวน 5 ข้อ

3.2.2 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ รวมจำนวน 25 ข้อ ได้แก่

3.2.2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	จำนวน 5 ข้อ
3.2.2.2 การกำหนดทิศทางของสถานศึกษา	จำนวน 5 ข้อ
3.2.2.3 การกำหนดกลยุทธ์สถานศึกษา	จำนวน 5 ข้อ
3.2.2.4 การปฏิบัติตามกลยุทธ์สถานศึกษา	จำนวน 5 ข้อ
3.2.2.5 การควบคุม การประเมิน กลยุทธ์สถานศึกษา	จำนวน 5 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปดำเนินการ ดังนี้

1. หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item-Objective Congruent) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 11 คน แล้วนำข้อคำถามที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า .5 มาปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เมื่อปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วผู้วิจัย โดยใช้เกณฑ์ในการประเมินที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นแบบให้คะแนนความตรงตามเกณฑ์ ดังนี้

คะแนน + 1 เมื่อแน่ใจว่า เป็นตัวบ่งชี้ปัจจัยความเสี่ยง

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า เป็นตัวบ่งชี้ปัจจัยความเสี่ยง

คะแนน - 1 เมื่อแน่ใจว่า ไม่เป็นตัวบ่งชี้ปัจจัยความเสี่ยง

การวิเคราะห์ความสอดคล้อง โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา คำนวณจากสูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 31)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง

R หมายถึง ผลรวมของคะแนนการประเมินตัวบ่งชี้ของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน โดยคัดเลือกตัวบ่งชี้ที่ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ได้รับการคัดเลือกมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .64-1.00

2. ทดสอบคุณภาพเครื่องมือ (Try Out) โดยทดลองใช้กับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบงานนโยบายและแผนของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficiency) นำค่าดัชนีความสอดคล้อง และค่าความเที่ยงของเครื่องมือมาปรับปรุงด้านภาษาของข้อคำถามและตัดข้อความที่ไม่เหมาะสม เรียงข้อคำถามใหม่เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องแล้วนำไปให้คณะกรรมการควบคุมคุณภาพนิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง คำนวณได้จากสูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s^2_i}{s^2_t} \right]$$

n หมายถึง จำนวนคำถาม

s^2_i หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนการตอบแต่ละข้อ

s^2_t หมายถึง ความแปรปรวนของผลการตอบทั้งฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ตำราต่าง ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ เอกสารประกอบการประชุมเสวนาวิชาการ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการศึกษาความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์ (Interview) ทั้งเป็นการยืนยันกรอบความคิดในการวิจัย
2. การสัมภาษณ์ Delphi รอบที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เป็นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญรายบุคคล จำนวน 8 คน โดยผู้วิจัยได้ส่งหัวข้อการสัมภาษณ์ไปก่อนที่จะเดินทางไปสัมภาษณ์ และในการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ในลักษณะคำถามแบบเปิดและไม่ชี้นำ (Non-directive Open-ended) โดยที่ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเอง
3. การหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item-objective Congruent) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาแต่ละด้าน จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน โดยที่ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเอง

4. การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ (Try Out) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหาร โรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 โรงเรียน โดยมีจำนวนผู้ให้ข้อมูลจำนวน 3 คน ต่อ 1 โรงเรียน รวมเป็นจำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยที่ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเอง

5. แบบสอบถาม Delphi รอบที่ 2 และ 3 การส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง และดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

6. การตรวจสอบเพื่อเป็นการยืนยันผลที่ได้จากการวิจัย การสำรวจความคิดเห็นจากผู้รับใบอนุญาต/ ผู้อำนวยการ, รองผู้อำนวยการ และผู้ปฏิบัติงาน ฝ่ายนโยบายและแผนของโรงเรียนเอกชน ได้แก่ โรงเรียนเอกชนในแต่ละภาคของประเทศไทย จำนวน 5 ภาค จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,200 คน ได้รับการตอบกลับคืนมาเป็นจำนวน 1,048 คน คิดเป็นร้อยละ 87.00 โดยที่ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเอง

7. โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 19 คน ซึ่งทำให้ได้รูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงกับสถานศึกษาผลกระทบต่อสถานศึกษา ระดับความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์ วิธีจัดการความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์ ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลในลักษณะแลกเปลี่ยนและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้ข้อมูล ทำให้ได้ความชัดเจนขึ้น รวมทั้งมุมมองที่แตกต่างกัน ทั้งเป็นการยืนยันผลที่ได้จากการวิจัย โดยที่ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยจำแนกได้ดังนี้

1. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

โดยจำแนกข้อมูลตามกรอบความคิดของการวิจัย และตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficiency) และการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item-Objective Congruent) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในกระบวนการ Delphi รอบที่ 2 และ 3

ซึ่งเป็นข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ฝ่ายนโยบายและแผนของโรงเรียนเอกชน นำข้อมูลมาวิเคราะห์และแปลผลความหมายของคะแนน เพื่อการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ อยู่ในระดับใด ใช้คะแนนค่าเฉลี่ยของคะแนน เป็นตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดเกณฑ์โดยตัวเลขคะแนน ดังนี้ (ชร สุนทรายุทธ, 2554, หน้า 66)

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด/ สอดคล้องมากที่สุด

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยมาก/ สอดคล้องมาก

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย/ สอดคล้องน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด/ สอดคล้องน้อยที่สุด

การแปลผลจากคะแนนให้คะแนนที่แท้จริง (Real Number) กำหนด ดังนี้

3.51-4.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด/ สอดคล้องมากที่สุด (เสี่ยงน้อยที่สุด)

2.51-3.50 หมายถึง เห็นด้วยมาก/ สอดคล้องมาก (เสี่ยงน้อย)

1.51-2.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อย/ สอดคล้องน้อย (เสี่ยงมาก)

1.00-1.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด/ สอดคล้องน้อยที่สุด (เสี่ยงมากที่สุด)

2.2 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้ขององค์ประกอบใดที่มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ

1.50 แสดงว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน (Consensus) ส่วนค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้ขององค์ประกอบใดที่มีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนั้น ไม่สอดคล้องกัน (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2546, หน้า 14)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Correlation) เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องและปฏิสัมพันธ์ของความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

4. การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์ วิธีจัดการความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์อยู่ในระดับใดใช้คะแนนค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัดซึ่งกำหนดเกณฑ์โดยตัวเลขคะแนน ดังนี้ (ชัยเสกฐ์ พรหมศรี, 2550, หน้า 79-85)

ระดับคะแนน 20-25 หมายถึง ความเสี่ยงที่สูงมาก ต้องจัดการอย่างทันทีทันใดเพราะมีความคุกคามต่อชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรและตัวองค์กร

ระดับคะแนน 16-19 หมายถึง ความเสี่ยงที่สูง ต้องจัดการโดยเร่งด่วน เพราะกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของทุกฝ่าย

ระดับคะแนน 10-15 หมายถึง ความเสี่ยงปานกลาง ต้องการจัดการเพราะส่งผลกระทบต่อองค์กรในระดับที่อาจนำไปสู่การคุกคาม

ระดับคะแนน 1-9 หมายถึง ความเสี่ยงต่ำ มีผลกระทบต่อมาตรการความปลอดภัยขององค์กรเพียงเล็กน้อย หรืออาจไม่มีผลต่อชีวิตและทรัพย์สิน

เพื่อเป็นการตรวจสอบ และยืนยันผลที่ได้จากการสังเคราะห์และบูรณาการออกมาเป็นรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University